

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«СЛОБОЖАНСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВІ
ВИМІРИ»

30-31 жовтня 2025 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2025

УДК 321.01 (477)

У45

Голова та відповідальний секретар у складі:

***Волоснікова Н.М.** – голова конференції, к.е.н., доцент, завідувачка*

кафедри загальної економічної теорії НТУ «ХПІ»;

***Дяченко Т.А.** – відповідальний секретар конференції, к.е.н., доцент,*

доцент кафедри загальної економічної теорії НТУ «ХПІ»;

Друкується за рішенням Вченої ради Національного технічного університету

«Харківський політехнічний інститут»

протокол №12 від 27.11.2025 р. та 28.11.2025 р.

У45 **Слобожанські наукові читання:** соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, **30-31 жовтня 2025 року:** Харків: НТУ «ХПІ», 2025. – 424 с. Укр., англ. мовами.

Збірник містить тези доповідей вчених – учасників щорічної **науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам соціально-економічних та гуманітарно-правових вимірів**, які впливатимуть на подальший розвиток економіки, соціальної та культурної політики України.

Для студентів, аспірантів, викладачів, усіх, хто цікавиться соціально-економічними, гуманітарно-правовими, філософськими, морально-етичними, політико-правовими, проблемами сучасного українського суспільства.

Іл. 4. Табл. 12.

УДК 321.01 (477)

© НТУ «ХПІ», 2025

4. Рішення РНБОУ від 20 квітня 2024 року «Щодо протидії негативним наслідкам функціонування азартних ігор в мережі Інтернет». Урядовий кур'єр. 23.04.2024 р. № 82. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-24#Text>.

5. Тімашов В.О. Світовий досвід регулювання грального бізнесу та його адаптація в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9/2024. С. 274 – 276.

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

І.В. Жеребятнікова, к.соц.н., доцентка

Харківський національний економічний університет
ім. Семена Кузнеця, м. Харків

На сучасному етапі суспільного розвитку, на фоні прискорення процесів глобалізації, інформатизації та демократизації система міжнародних відносин певною мірою зазнає постійних загально-світових трансформацій. Зазначені процеси відчутно впливають на стрімкість та характеристики економічного зростання країн, розвиток їх відносин на міжнародній арені, культурний та науково-технічний прогрес. Утворюються нові суттєві виклики у сфері зовнішньої політики, що змушує світових акторів шукати альтернативні форми та методи взаємодії з різними учасниками міжнародних відносин [1, с. 65].

Невід'ємною частиною зовнішньополітичної діяльності будь-якої країни світу, що прагне до ствердження себе як повноправного гравця сучасних міжнародних відносин, є активне доповнення традиційних інструментів ведення дипломатичної діяльності новими моделями, які передбачають безпосередню комунікацію із зарубіжними цільовими

аудиторіями. У сучасному світі, де інформаційні війни, геополітичні конфлікти та багатополлярність змінюють структуру світового порядку, публічна дипломатія стає невідокремним елементом реалізації зовнішньої політики держави [2, с. 80]. Публічна дипломатія поступово стає фундаментом сучасної могутності серед цивілізованих демократичних країн. Вона являє собою сукупність міжнародних заходів, які через певні комунікаційні канали використовуються для формування та просування позитивного образу країни у світі. Зміст публічної дипломатії трактується як сукупність технологій та інструментів зовнішньої політики, що реалізуються в рамках діяльності політичних інститутів і акторів як державних, так і недержавних, спрямованих на реалізацію комплексної дипломатичної стратегії держави через вплив на населення зарубіжної держави з метою впливу на її політичні процеси і прийняття політичних рішень [3, с. 123].

Першочерговою метою публічної дипломатії виступає просування національних інтересів держави, а також забезпечення її національної безпеки шляхом вивчення урядами країн іноземної громадської думки, інформування зовнішньої аудиторії про власну політику та впливу на тих, хто дану думку формує. Здійснення публічної дипломатії не тільки здатне сформувати позитивне сприйняття держави світовою спільнотою, а й сприяє підтримці її внутрішньо- та зовнішньополітичного курсу з боку інших держав. Цей комплекс технологій та інструментів сприяє усуненню бар'єрів на шляху культурного діалогу, є дієвим механізмом для вирішення глобальних проблем та привернення уваги світової громадськості до нових викликів і загроз, що постають перед людством. Акторами публічної дипломатії тепер є не тільки держави і дипломати, а й окремі особи, групи, інститути, які беруть участь в міжкультурному, міжкомунікаційному обміні, який впливає на міжнародні відносини в рамках взаємодії двох або більше держав [2, с. 83].

Характерною рисою міжнародних відносин в умовах глобалізації стала гостра конкуренція держав за вплив на громадську думку, залучення її на свою сторону, формування згідно із своїми національними інтересами образу власної зовнішньої політики. Без опори на громадську думку держава не може успішно протистояти викликам свого оточення. Поєднуючи інформаційну діяльність, міжнародні культурні й освітні обміни та програми, активну взаємодію з цифровими платформами, публічна дипломатія перетворилася на сучасний стратегічний вектор, що визначає здатність держави ефективно протистояти глобальним загрозам, відповідати на глобальні виклики та формувати сприятливе середовище для досягнення стратегічних цілей і конкурентних переваг [3, с. 125].

Завдяки інформаційно-комунікативним можливостям публічної дипломатії, уряд здатен досягти таких цілей, як збільшення інформованості про державу, створення позитивної репутації країни в очах закордонної громадськості та інших акторів міжнародних відносин, подолання стереотипів про власну країну, вплив на поведінку громадськості (підтримка політичного курсу, отримання інвестицій, заручення підтримкою, пошук союзників, тощо), мінімізація ризиків для національної безпеки, створення сприятливої макроекономічної інфраструктури. Це інструмент для зміцнення національної стійкості та протидії гібридним загрозам, дезінформації та фейкам. Успіх публічної дипломатії оцінюється в залежності від того, чи змінить вона негативне ставлення, чи покращить імідж цільової країни в очах міжнародної спільноти. Водночас від її ефективності залежить не лише сприйняття держави на міжнародній арені, але й її конкурентоспроможність, економічний успіх та національна безпека [4].

Серед основних тенденцій привертає увагу посилення актуальності та ефективності концепції «м'якої сили» як інструменту зовнішньої політики цивілізованих держав для вибудови міждержавних відносин. Якщо «жорстка сила» орієнтована на військове втручання чи дипломатію примусу,

то «м'яка сила» ґрунтується на створенні сприятливого іміджу держави завдячуючи привабливості її цінностей та інститутів. Саме вона лягає в основу публічної дипломатії держав. Широке розповсюдження та застосування «м'якої сили» в сучасних міжнародних відносинах пояснюється тим, що вона володіє арсеналом більш гнучких інструментів, ніж ті, що належали до класичних зразків. Вплив «м'якої сили» поширюється на: супроводження різних економічних проєктів і відкриття нових перспективних ринків; питання енергетичної та продовольчої безпеки; проблематику, пов'язану зі зміною глобального клімату; співпрацю в галузі науки і технологій; культурні та гуманітарні зв'язки; підтримку співвітчизників за кордоном; програми допомоги розвитку зарубіжних країн і надання гуманітарної допомоги тощо [3, с. 126].

Отже, «м'яка сила» – це ресурсний потенціал країни, що охоплює: культуру, історію, туризм, ідеологію та зовнішню політику. Ефективність використання даних ресурсів залежить від їхньої вдалої комбінації та синергії. На практиці це виглядає як складна багаторівнева система, яка допомагає державі вирішувати тактичні та стратегічні завдання на міжнародній арені. «М'яка сила» наразі є важливим елементом у зовнішній політиці багатьох держав світу, при цьому слід зазначити, що кожна країна характеризується своїми національними підходами до реалізації цього елементу та використовує різний інструментарій «м'якої сили» з огляду на політичні та економічні умови, а також на соціокультурні особливості.

Таким чином, публічна дипломатія виступає одним з ключових компонентів сучасної зовнішньої політики держави, спрямований на створення, підтримку та зміцнення її міжнародного іміджу, конкурентоспроможності, довіри і впливу через взаємодію із закордонною аудиторією інструментами і засобами «м'якої сили». В умовах трансформації світового порядку, що супроводжується посиленням процесів багатополярності та регіоналізації, загостренням геополітичної конфронтації і

поглибленням гео економічної фрагментації, публічна дипломатія стала не лише частиною стратегічних комунікацій держави, а й важливою детермінантою формування її глобальної конкуренто-спроможності [4]. В умовах сьогодення публічна дипломатія – це більше, ніж комунікація; це стратегічний інструмент побудови довіри, формування позитивного іміджу країни та мобілізації підтримки з боку глобальної спільноти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кривошеїн В. Технології публічної дипломатії як інструмент «м'якої сили»: особливості впровадження в сучасній Україні та досвід Ізраїлю. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 3 (17). С. 63-83. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-63-83>.
2. Кравчук Н.Я., Луцишин О.О., Андрощук Д.В. Публічна дипломатія як стратегічний імператив зміцнення конкурентоспроможності держави в умовах трансформації світового порядку. *Empirio*. 2025. № 2 (1). С. 78-91. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.1.78-91>.
3. Павлюх М. В., Кушней С. Р. Публічна дипломатія як тренд у сучасних політичних відносинах: процеси трансформації. *Політичне життя*. 2022. № 4. С. 122-127. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.4.14>
4. Юрченко О. Публічна дипломатія як форма міжнародних комунікацій, її роль у формуванні іміджу України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-124>

Наукове видання

**«СЛОБОЖАНСЬКІ НАУКОВІ ЧИТАННЯ:
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ГУМАНІТАРНО-ПРАВОВІ
ВИМІРИ»**

**МАТЕРІАЛИ
IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ**

30-31 жовтня 2025 р.

Відповідальний за випуск доц. *Волоснікова Н.М.*

Підп. до друку 28.11.2025 р. Друк цифровий. Гарнітура Таймс.

Ум. друк. арк. 17,7. Безкоштовно.

Видавничий центр НТУ «ХПІ». Свідоцтво про реєстрацію ДК №116
від

10.07.2000р. 61002, Харків, вул. Кирпичова 2.

Самостійне електронне видання